

O primeiro teléfono de Cangas

No centenario da Compañía Telefónica, o historiador Xerardo Dasairas recorda a chegada dos primeiros aparellos á comarca

Inauguración do teléfono en 1925 en Cangas. / Arquivo Xerardo Dasairas

Cristina González

Cangas, 21 ABR 2024 – Faro de Vigo-Morrazo

<https://galego.farodevigo.es/o-morrazo/2024/04/21/primer-telefono-cangas-101341252.html>

Telefónica cumpre un século desde o seu nacemento en 1924 como Compañía Telefónica Nacional de España. En Cangas, o primeiro teléfono público inaugurouse un ano despois, tal e como recolle o historiador Xerardo Dasairas. A chegada do móbil fixo desaparecer as cabinas, non sen pena. No Morrazo retirouse a última hai só uns días en Bueu

Desde febreiro de 1925, Cangas, igual que Bueu, “xa disporía de servizo telefónico, un ano despois dá creación da empresa estatal Compañía Telefónica Nacional de España (CTNE)”, sinala o historiador Xerardo Dasairas facendo historia do teléfono na comarca, agora que este ano a Compañía Telefónica cumpre o seu século de vida.

En 1925 foi cando se instalou **“un aparello telefónico non comercio da viúva de Eiroa por considerar que era ou mellor sitio para ser atendido**. Desde había un ano, esta compañía absorbería ás operadoras privadas existentes, adquirindo ou monopolio dá telefonía segundo decreto promulgado polo Directorio militar de Primo de Rivera”. Era alcalde de Cangas, nomeado polo devandito Directorio Militar, Pedro Rodríguez Pérez.

O certo é que antes da constitución da CTNE xa había empresas que instalaban teléfonos e as conserveiras do Morrazo contaban co servizo, como acreditan os anuncios da época, indica Dasairas, que relata que nin dous anos duraría a central telefónica na súa localización inicial: **“Cara a finais de 1926 xa inaugúrase unha nova estación telefónica non establecemento de Ocaña, atendida por telefonistas**. Desde

esta data, o teléfono estenderíase ás empresas conserveiras e particulares podentes, sendo que ata mediados do 1933 non contarían co a Garda Civil e outras dependencias oficiais como ou Concello.”

Teléfonos Galicia 1921 antes da CTNE	
Provincia	Abonados
Coruña.....	1.168
Lugo.....	323
Ourense.....	299
Pontevedra.....	1370
Galicia.....	3.160

Censo de teléfonos no ano 1921. / Xerardo Dasairas

A última central manual, antes da automatización estaba situada no primeiro piso dunha casa na rúa Méndez Núñez, fronte ao cuartel dá Garda Civil (actual Casa do Concello).

A xeración da década dos 60 creceu con aquelas centrais atendidas en boa medida por mulleres. A operadora era unha máis nos fogares á que chamaban polo seu nome cando había que facer unha chamada e dábanlle o número ou ata o nome do destinatario co que ela conectaba a través dun cable ao circuíto xeral.

Aqueles tempos son historia, auga pasado **coa evolución da telefonía e a chegada do móbil que tamén arrasou coas cabinas públicas que empezaron a instalarse en 1928**. Desde xaneiro de 2022, Telefónica xa deixou de estar obrigada a prestar o servizo de cabinas e comezou a súa retirada progresiva, como o modelo que inmortalizou a película “A cabina” protagonizada por José Luis López Vázquez, e do que **ata o ano pasado podían aínda verse, xa fóra de uso, no Morrazo**.

Na actualidade poden quedar unha trintena de cabinas pendentes de retirar en España e só algunhas quedaron como mobiliario urbano, a petición dos concellos para algún proxecto municipal. **No caso do Morrazo, ningunha destas cabinas logrou o indulto do Concello**. A última en retirarse foi hai só uns días en Bueu, no cruzamento de Pazos Fontenla con Eduardo Vincenti, que quedara pendente de cando un ano antes empezou a retirada das tres previstas nesta localidade. En Cangas retiráronse nove cabinas, de distintos modelos, como o clásico que permanecían xunto á excolegiata e na avenida de Ourense; e en Moaña cinco.